

HERPERSTEEG TE HEESWIJK-DINTHER

Omgeving

Onderzoek volksgezondheid

Herpersteeg te Heeswijk-Dinther

Opdrachtgever	Jansen Bouwontwikkeling Bijsterhuizen 3161 6604 LV
Rapportnummer	14377.013
Versienummer	D3
Datum	20 mei 2022
Vestiging	Limburg Rijksweg Noord 39 6071 KS Swalmen 088 - 5001600 swalmen@econsultancy.nl
Opsteller	De heer R.M.P. Bouten, MSc 06-36074310 R.Bouten@econsultancy.nl
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	De heer N. Berends, BSc
Paraaf	

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING	1
1 INLEIDING	2
2 VOLKSGEZONDHEID	3
2.1 Endotoxine (stap 1)	3
2.2 Emissies (stap 2)	4
2.3 Geur, aanvaardbaarheid woon-/leefklimaat (stap 3)	4
2.4 Veehouderij met meerdere diersoorten (stap 4).....	4
2.5 Afstand t.o.v. geitenhouderij en/of pluimveebedrijven (stap 5)	5
2.6 Mestbewerking of mestverwerking (stap 6)	6
2.7 Ongerustheid volksgezondheid omwonenden (stap 7)	6
3 CONCLUSIE	6

SAMENVATTING

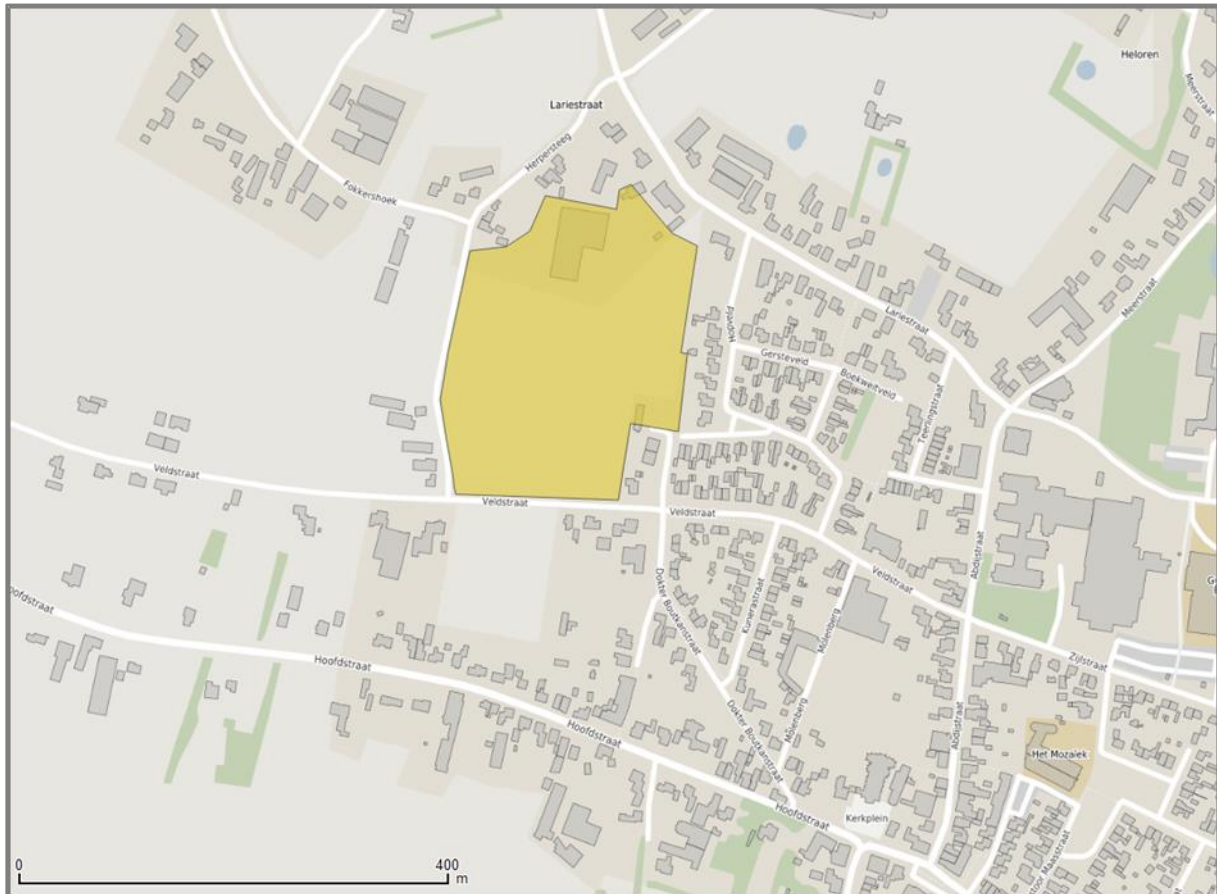
Econsultancy heeft van Jansen Bouwontwikkeling opdracht gekregen voor het uitvoeren van een onderzoek volksgezondheid ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling aan de Herpersteeg te Heeswijk-Dinther. De initiatiefnemer is voornemens 139 nieuwbouwwoningen te realiseren. Voor de realisatie van het plan is een bestemmingswijziging noodzakelijk.

In het kader van de volksgezondheid zal worden beoordeeld of aanvullend advies van de GGD noodzakelijk is voor de realisatie van het plan. De Handreiking veehouderij en volksgezondheid 2.0 dient hierbij als onderlegger. In de Handreiking is een stappenplan opgenomen om te beoordelen of er knelpunten worden voorzien. Dit stappenplan is voor het te realiseren plan doorlopen.

Naar aanleiding van de beoordeling kan worden geconcludeerd dat er met betrekking tot de veehouderijen aan de Lariestraat 32, Meerstraat 29, Fokkershoek 4, Lariestraat 36 en Muggenhoek 1a aanvullend advies van de GGD noodzakelijk is.

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Jansen Bouwontwikkeling opdracht gekregen voor het uitvoeren van een Onderzoek volksgezondheid ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling aan de Herpersteeg te Heeswijk-Dinther. De initiatiefnemer is voornemens 139 nieuwbouwwoningen te realiseren. Voor de realisatie van het plan is een bestemmingswijziging noodzakelijk. In figuur 1.1 is de situering van het plan weergegeven. Het plan ligt in Heeswijk-Dinther in de gemeente Bernheze.

Figuur 1.1 Situering plangebied

© OpenStreetMap

In het kader van de volksgezondheid zal worden beoordeeld of aanvullend advies van de GGD noodzakelijk is voor de realisatie van het plan. De Handreiking veehouderij en volksgezondheid 2.0¹ dient hierbij als onderlegger.

¹ Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht (BPO), Handreiking veehouderij en volksgezondheid 2.0, versie 30 april 2018.

2 VOLKSGEZONDHEID

In de Handreiking veehouderij en volksgezondheid 2.0 (versie mei 2018) is een stappenplan opgenomen om te beoordelen of er knelpunten worden voorzien voor de realisatie van een bestemmingsplan en of nadere advisering vanuit de GGD wenselijk is. Dit stappenplan is voor het te realiseren plan doorlopen.

2.1 Endotoxine (stap 1)

Een veehouderij kan ten gevolge van blootstelling aan endotoxinen een effect hebben op de volksgezondheid. Endotoxinen zijn celwandresten van bacteriën die met name op de luchtwegen werken. Voor de beoordeling van endotoxinen is geen wettelijk kader vastgesteld. In het kader van een goede ruimtelijke ordening wordt een door de Gezondheidsraad voorgestelde advieswaarde van 30 EU/m³ gehanteerd. Afstanden, waarbinnen deze advieswaarde wordt overschreden, zijn te berekenen door middel van het endotoxine-toetsingskader².

Omdat endotoxinen zich met (fijn)stofdeeltjes naar de omgeving verspreiden, zijn in het toetsingskader voor veehouderijen met vleeskuikens, legkippen en vleesvarkens op basis van de fijnstofemissie afstanden bepaald die een te hoge blootstelling aan endotoxinen zullen voorkomen. Wat betreft mogelijke cumulatieve effecten wordt in het toetsingskader endotoxinen bij de beoordeling van individuele initiatieven een omgevingsbewuste benadering geadviseerd. De voor endotoxines relevante veehouderijen liggen aan de Fokkershoek 1 en Lariestraat 32. Beide veehouderijen zullen separaat beoordeeld worden.

Beoordeling Lariestraat 32

De veehouderij beschikt over een vergunning voor het houden van 13.470 ouderdieren van vleeskuikens (E4.100). Op basis van het endotoxine-toetsingskader is voor deze pluimveehouderij vastgesteld op welke afstand nog voldaan kan worden aan de advieswaarde van 30 EU/m³. In figuur 2.1 is deze richtafstand weergegeven.

Figuur 2.1 afstand advieswaarde endotoxine Lariestraat 32 en situering plangebied

© OpenStreetMap

Het plan valt deels binnen de berekende contour. Er bestaat derhalve de kans op een verhoogd volksgezondheidsrisico ten behoeve van endotoxines van de veehouderij aan de Lariestraat 32. Aanvullend advies van de GGD is nodig om te bepalen welke maatregelen er genomen kunnen worden om de risico's te beperken. Hierbij kan worden opgemerkt dat de veehouderij aan de Lariestraat 32 grenst aan de bebouwde kom van Heeswijk-Dinther en dat er in de huidige situatie reeds bestaande woningen gelegen zijn tussen de veehouderij en het te realiseren nieuwbouwplan.

Beoordeling Fokkershoek 1

De veehouderij beschikt nog over een vergunning voor het houden van 2.480 opfokgeiten en afmestlammeren van 0 tot en met 60 dagen (RAV C3.100) en 8 vleesstieren en overig vleesvee van 6 tot 24 maanden (RAV A6.100). Voor geitenhouderijen is geen formule beschikbaar om de adviesafstand te achterhalen. Met betrekking tot geitenhouderijen heeft recent onderzoek echter aangetoond dat er binnen een straal van circa 2 kilometer sprake is van een verhoogd risico op longontsteking. Voor geitenhouderijen geldt derhalve een richtafstand van 2 kilometer. De geitenhouderij ligt op circa 50 meter van het te realiseren plan. Aanvullend advies van de GGD is derhalve noodzakelijk. De vergunning voor het houden van dieren aan de Fokkershoek 1 wordt echter ingetrokken. Dit kan worden meegenomen in het verzoek richting de GGD en wordt nader toegelicht in paragraaf 2.5.

2.2 Emissies (stap 2)

Uit onderzoek komt naar voren dat diverse gezondheidseffecten gerelateerd lijken te zijn aan de blootstelling van omwonenden aan de emissie van fijnstof, micro-organismen en ammoniak (via de bijdrage aan secundair fijnstof) afkomstig van veehouderijen. Indien met een ontwikkeling sprake is van een toename van de emissie van één of meerdere parameters, is dit in principe vanuit het streven naar omgevingsbewust handelen en zorgvuldige veehouderij geen gewenste situatie¹.

Beoordeling

Met de voorgenomen realisatie van de woningen wordt geen toename van relevante emissies voorzien. Het plan leidt derhalve niet tot een toename in de emissie voor geur en/of fijnstof en/of ammoniak. Tevens zijn er ten opzichte van de omliggende veehouderijen reeds bestaande woningen dichterbij de desbetreffende veehouderijen gesitueerd dan de woningen binnen het te ontwikkelen plan. In het kader van de omgekeerde werking worden de omliggende veehouderijen niet beperkt.

2.3 Geur, aanvaardbaarheid woon-/leefklimaat (stap 3)

Met de realisatie van het plan dient te worden voldaan aan de in de Wet geurhinder en veehouderij opgestelde kaders met betrekking tot geurbelasting. Tevens dient te worden voldaan aan de gezondheidskundige advieswaarden.

Beoordeling

Uit het reeds door Econsultancy uitgevoerde Onderzoek geurhinder en veehouderijen³ blijkt dat voor de nieuwe geurgevoelige locaties niet wordt voldaan aan de wettelijke grenswaarden (stap 3a) en de gezondheidskundige advieswaarden. De milieukwaliteit ter plekke van de nieuwe woningen kan op voorhand niet acceptabel worden geacht. Aanvullend advies vanuit de GGD is wenselijk. Er wordt wel voldaan aan de vaste afstanden.

2.4 Veehouderij met meerdere diersoorten (stap 4)

De soorten landbouwhuisdieren die worden gehouden en ook de combinatie van te houden dieren kan van invloed zijn op het eventuele risico voor de volksgezondheid. Dit heeft te maken met een

³ Econsultancy, onderzoek geurhinder en veehouderijen, rapportnummer 14377.008.

.....

mogelijk verhoogde infectiedruk en het risico van vermenging bacteriën of virussen. Indien er sprake is van het gecombineerd houden van varkens en pluimvee; of rundvee en kleine herkauwers (schapen/geiten); of kleine herkauwers onderling dan is advisering vanuit de GGD wenselijk. Het voorgaande kan ook gelden als een varkensbedrijf en pluimveebedrijf erg dicht bij elkaar liggen¹.

Beoordeling

De vergunning voor het houden van dieren aan de Fokkershoek 1 wordt ingetrokken. In de directe nabijheid van het plan zijn verder geen andere veehouderijen gelegen waar een van bovenstaande diercategorieën gecombineerd gehouden worden.

2.5 Afstand t.o.v. geitenhouderij en/of pluimveebedrijven (stap 5)

Uit het recente onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO-3)⁴, uitgevoerd door het RIVM is gebleken dat er geen sprake meer is van een statistisch significante associatie tussen een verhoogd risico op longontsteking en het wonen in de buurt van een pluimveehouderij.

Met betrekking tot geitenhouderijen bevestigt het VGO-3 wel het vastgestelde verhoogde risico uit eerdere studies. Binnen een straal van circa 2 kilometer rond geitenhouderijen is sprake van een verhoogd risico op longontsteking. Het voorzorgsprincipe dient hier leidend te zijn gezien het feit dat er geen enkele bron-effect relatie kan worden beschreven tussen de verhoogde longontsteking incidentie en de uitstoot vanuit de geitenhouderijen.

Beoordeling

Aangezien de vergunning voor het houden van dieren aan de Fokkershoek 1 wordt ingetrokken, kunnen hier geen geiten meer gehouden worden. Op circa 600 meter van het plangebied ligt nog wel de geitenhouderij aan de Meerstraat 29 te Heeswijk-Dinther. Voor deze veehouderij is aanvullend advies vanuit de GGD wenselijk.

De overige veehouderijen (stap 5c) die relevant zijn voor de toetsing en binnen 250 meter van het plan liggen aan de Fokkershoek 4 (vleesvee), Lariestraat 36 (melkrundvee), en Muggenhoek 1a (paarden). Ook ten gevolge van deze bedrijven blijkt uit het stappenplan dat een GGD advies wenselijk is.

⁴ Veehouderij en Gezondheid Omwonenden III. Longontsteking in de nabijheid van geiten- en pluimveehouderijen; actualisering van gegevens uit huisartspraktijken 2014 – 2016.

2.6 Mestbewerking of mestverwerking (stap 6)

Bij een veehouderij kan mestbewerking als nevenactiviteit bij het houden van de dieren aan de orde zijn. In alle gevallen van gezamenlijke mestbewerking waarbij niet wordt voldaan aan de beleidsregel van de provincie (en uitgezonderd bewerking op bedrijfsniveau) een GGD advies wenselijk¹.

Beoordeling

Het plan betreft de bouw van nieuwe woningen. Er zal geen mest bewerkt of verwerkt worden. In de nabije omgeving zijn tevens geen inrichtingen bekend waar mest van verschillende veehouderijen gezamenlijk verwerkt wordt. Aanvullend advies is niet noodzakelijk.

2.7 Ongerustheid volksgezondheid omwonenden (stap 7)

Indien er rond een veehouderij reeds veel ongerustheid bestaat over het aspect volksgezondheid (gerelateerd aan de betreffende veehouderij of meerdere veehouderijen in de omgeving), dan is een advies vanuit de GGD wenselijk. Het is aan het bevoegd gezag om te beoordelen of er sprake is van een dusdanige ongerustheid dat advisering vanuit de GGD noodzakelijk is¹. Dit onderdeel heeft vooral betrekking op een plan waarbij een nieuwe veehouderij zich wil vestigen of een veehouder wil uitbreiden.

Beoordeling

Aangezien onderhavig plan betrekking heeft op de realisatie van nieuwbouwwoningen, voorzien wij geen ongerustheid met betrekking tot de volksgezondheid. Ook worden er in de huidige situatie geen gevallen van ongerustheid verwacht. Indien dergelijke gevallen wel bekend zijn bij het bevoegd gezag, de gemeente, dient advies ingewonnen worden bij de GGD.

3 CONCLUSIE

Naar aanleiding van de beoordeling van elke stap uit het stappenplan kan worden geconcludeerd dat er met betrekking tot de veehouderij aan de Lariestraat 32 aanvullend advies vanuit de GGD wenselijk is. Voor de pluimveehouderij aan de Lariestraat 32 geldt tevens dat de advieswaarden met betrekking tot endotoxines voor een deel van het nieuwbouwplan wordt overschreden. Er zijn echter reeds een groot aantal bestaande woningen welke binnen deze richtafstand zijn gesitueerd. Door de toename van het aantal bewoners binnen de risicocontour is aanvullend advies van de GGD noodzakelijk om de risico's waar mogelijk te verkleinen.

Daarnaast is aanvullend advies vanuit de GGD wenselijk voor de geurbelasting ter plaatse van de nieuwe woningen. Ook ten gevolge van de veehouderijen aan de Meerstraat 29 (geiten), Fokkershoek 4 (vleesvee), Lariestraat 36 (melkrundvee) en Muggenhoek 1a (paarden) is, vanwege de ligging binnen de toetsingsafstand van 250 meter, aanvullend advies van de GGD wenselijk.

